

Complexnummer: 526155

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

R.K. H. Caecilia

Aantal complexonderdelen

2

Monumentnummers van complexonderdelen

521233, 526156

Woonplaats

Berkel-Enschot

Gemeente

Tilburg

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdobject

Kerkstraat 2, 5056 AC te Berkel-Enschot

Complexomschrijving

Inleiding.

Complex kerkelijke gebouwen, bestaande uit de ROOMS-KATHOLIEKE KERK H. CAECILIA en de bijbehorende PASTORIE.

Waardering.

Het complex is van algemeen belang als kerkelijk complex van omstreeks 1900, in fasen tot stand gekomen en typerende voor de geestelijke ontwikkeling van Zuid-Nederland in die tijd. Het complex visueel en historisch-functioneel een nadrukkelijke eenheid.

Monumentnummer*: 521233

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82656/16

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Berkel-Enschot		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Kerkstraat	2			5056 AC	Berkel-Enschot		
Kerkstraat	4			5056 AC	Berkel-Enschot		
Kadastrale gemeente*		Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel	
Berkel		A				3588	

Omschrijving**

Inleiding

Aan de zuidwestelijke zijde van de pleinachtige verbreding van de Kerkstraat staat de voormalige PASTORIE van de St. Caeciliaparochie. Het woonhuis heeft een aangebouwde garage. In oorsprong dateert de pastorie uit 1870. Het pand werd ingrijpend gewijzigd in 1905, toen het aan de zijde van de Kerkstraat werd voorzien van een nieuwe, op de kerk aansluitende gevel. In 1975 is het opnieuw verbouwd.

Omschrijving

Het eenlaagse pand heeft een rechthoekige plattegrond, met een L-vormige uitbouw aan de zuidelijke zijde, telt één bouwlaag plus kapverdieping en wordt gedekt door een zadeldak met oud-Hollandse pannen. Dit is voorzien van een smeedijzeren dakruiter met luiddklokje. Tegen de zuidelijke en noordelijke gevel staan schoorstenen. Tegen het westelijke dakschild is waarschijnlijk in 1975 een viertal kleine dakkapellen aangebracht.

Sedert 1905 is de voorgevel aan de Kerkstraat gelegen. Deze gevel is toen vernieuwd in baksteen, wordt verlevendigd met gepleisterde banden, hardstenen druipplint en dorpels, en afgesloten door een gemetseld keperboogfries met geprofileerde houten gootlijst op klossen. In de trommels van de segmentbogen boven alle gevelopeningen mozaïeken met strengperssteen. In de middenrisaliet een vleugelkussenpaneel deur met smeedijzeren deurroosters, bovenlicht met glas-in-lood panelen en lantaarn. Erboven twee lancetvensters met driedelige ramen, waarboven de topgevel met oculus en nokruiter. Ter rechterzijde van de voordeur een hardstenen brievenbus met opschrift: 'brieven'. Aan weerszijden van de risaliet tweemaal twee achtruits schuifvensters. De gevel heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

aan beide zijden lisenen. Tegen de linker zijgevel staat een eenlaagse aanbouw uit 1905 onder samengesteld L-vormig zadeldak, voorzien van oud-Hollandse pannen. In de gevel aan de zijde van de Kerkstraat twee zesruits schuifvensters, op de verdieping in de door een gemetselde pinakel bekroonde topgevel een derde zesruiter. De achtergevel aan de zijde van de Enschootsebaan heeft een symmetrische indeling, is gepleisterd in blokverband. De licht uitspringende middenrisaliet heeft dezelfde opbouw als die in de voorgevel, met vleugelpaneeldeur en bovenlicht op de begane grond, doch één venster op de verdieping, voorzien van glas-in-lood panelen.

De noordelijke zijgevel is gepleisterd in blokverband en zowel op de begane grond als de eerste verdieping voorzien van twee zesruits schuifvensters. Het pand heeft nog grotendeels de oorspronkelijke indeling met onder meer centrale hal en trap op de begane grond. Van belang zijn onder meer de natuurstenen vloeren en de paneeldeuren.

De L-vormige aanbouw aan de zuidelijke zijde van de pastorie dateert waarschijnlijk uit 1905 en bestaat, naast de hierboven beschreven bijkeuken, uit een koetshuis, waarvan de inrijpoort zich in de westelijke gevel bevindt. Anno 1998 is deze poort gesloten door een tweetal moderne rechtgesloten deuren. In de gevel verder twee zesruits schuifvensters.

Waardering

De pastorie is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden, het is van belang als bijzondere uitdrukking van de geestelijke ontwikkeling en is tevens van belang als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de plattelandspastorie. Het heeft architectuurhistorische waarden wegens de ornamentatie en het materiaalgebruik. Het heeft ensemblewaarden, het is in samenhang met de kerk van belang voor het aanzien van het dorp. Het is tevens van belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur en delen van het interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)

Monumentnummer*: 526156

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82681/35

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Berkel-Enschot	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Locatiennaam</i>	<i>Locatieomschrijving</i>
Berkel-Enschot	

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Berkel	A			3588

*Omschrijving***

Inleiding

Aan de zuidelijke zijde van de pleinachtige verbreding van de Kerkstraat staat het R.K. KERKGEBOUW, gewijd aan de H. Caecilia. De Neo-Gotische kerk dateert uit 1898 en werd gebouwd naar een ontwerp van C. Franssen (Roermond). Op de plaats van het kerkgebouw stond sedert 1672 een schuurkerk, die in 1767 werd vernieuwd. De uitbouw tegen de westelijke transeptarm, bestaande uit een uit 1975 daterende parochiezaal met verbindingsgangen, valt buiten de bescherming. In 1898 zijn de klokken uit de middeleeuwse oude toren in de toren van deze kerk gehangen.

Omschrijving

Het betreft een niet-georinteerde kruisbasiliek, bestaande uit een noordelijke toren met traptoren en flankerende kapellen, een schip van drie traveen, een aan beide zijden n travee uitspringend dwarsschip en een koortravee met vijfzijdige absis. Ter hoogte van het transept uitgebouwde biechtstoelen. Aan de westelijke en oostelijke zijde van het koor een eenlaagse aanbouw onder schilddak, zijnde sacristie en stookhok.

Het gebouw wordt gedekt door zadeldaken, voorzien van leien in Maasdekking. Op de torenspits leien in Maasdekking. Op de viering een achtkantige dakruiter met open klokkenstoel en naaldspits. Op de nok van het koor, de dakruiter en de torenspits staan neogotische smeedijzeren ornamenten, met onder meer een wijdingskruis en een torenhaan. Tegen de dakschilden vanschip, dwarsschip en koor Neo-Gotische dakkapellen.

Alle gevels zijn uitgevoerd in machinale baksteen, die horizontaal wordt geleed door de toepassing van strengpersstenen banden.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Tegen de gevels staan haakse, twee- en driemaal versneden steunberen, voorzien van hardstenen afzaten. Ook de omgaande dorpellijst, alsmede de dorpels, de afdeklijsten van portaal en topgevels van het transept zijn uit hardsteen vervaardigd. De gevels worden afgesloten door een gemetseld fries met keperboogmotief en tand- en muizetandlijsten. In kapellen, schip, transeptarmen en koortravee spitsboogvensters met bakstenen harnas, voorzien van twee dan wel vier lancetten, bekroond door n dan wel drie oculi. In de absis hoge lancetvensters. In de middelste absistravee aan de exterieurzijde een hardstenen gevelsteen met inscriptie: "De eerste steen gelegd / 6 april 1898 / F.P. Corstens pastoor / W. van Laarhoven / A. Pulskens kerkm.". De toren heeft een globaal vierkante plattegrond, telt vier geledingen, waarvan de bovenste achthoekig en voorzien van galmgaten en vier flankeerspitsjes, en wordt bekroond door een achtzijdige spits, voorzien van dakkapellen. Tegen de oostelijke zijde staat een traptoren. Het torenportaal is eenvoudig uitgevoerd met opgeklampte vleugelpoort met spitsboogvormig bovenlicht, gevat in een puntgevel met kruisbloembekroning. De vleugelpoort is, evenals de andere ingangsportalen in oostelijke gevel en zuidwestelijke aanbouw, voorzien van een zwaar smeedijzeren beslag met florale motieven.

In het interieur zijn onder meer van belang de schilderijen van A. Verschuuren (leerling van P.J.H. Cuypers en A. Derkinderen), daterende uit 1918 en een beeld van de H. Job uit omstreeks 1670. In de toren een tweetal waardevolle klokken, daterende uit 1414 en blijkens inscriptie vervaardigd door Joh. van Asten.

Waardering

De kerk is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorische waarden als bijzondere uitdrukking van een sociaal-economische en geestelijke ontwikkeling, namelijk de stichting van Neo-Gotische kerken als teken en bevestiging van de katholieke emancipatie. Het heeft architectuurhistorische waarden als gaaf en goed voorbeeld van een kleine, maar zeer representatief vormgegeven dorpskerk van C. Franssen. Het heeft ensemblewaarden, het is van belang voor het aanzien van het dorp. Het is belang wegens de architectonische gaafheid van het exterieur en een deel van het interieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument